

Nr 90.

Godkänd av första kammaren den 6 april 1918.

Godkänd av andra kammaren den 6 april 1918.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 123 under nionde huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning om förhöjning av ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar m. m.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 9 A.)

Till Konungen.

1:o) Under rubriken »dagtraktamenten åt lantmätare» har departementschefen i statsrådsprotokollet till innevarande års statsverkspropositionens nionde huvudtitel erinrat, hurusom en av lantmäteristyrelsen den 14 december 1916 gjord framställning om åtgärder i åtskilliga avseenden för förbättring av den ekonomiska ställningen för lantmätare, som sysselsätts med verkställande av lantmåteriförrättningar, jämte ett flertal andra framställningar rörande lantmåteriväsendet överlämnats till särskilda sakkunniga personer, benämnda 1917 års lantmåterikommission, samt därefter redogjort för en framställning från nämnda styrelse den 10 november 1917, vari hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för att den med praktisk lantmåteriverksamhet sysselsatta lantmåteripersonalen måtte i stället för nuvarande ersättning för kost och tidsspillan vid tjänsteresa erhålla dagtraktamente såväl under tjänsteresa som under vistelse å förrättningsstället.

Efter att hava redogjort för ett av nämnda kommission den 14 december 1917 avgivet utlåtande över sistnämnda framställning, har departementschefen anfört följande:

»Då lantmåterikommissionen vid övervägande av de många förslag

beträffande lantmäteriväsendet, som den har under utredning, funnit frågan om beredande åt de praktiserande lantmätarna av dagtraktamenten under tjänsteresor och förrättningar kunna utan olägenhet avskiljas från övriga frågor och behandlas särskilt för sig, ansluter jag mig gärna till denna mening. Jag anser nämligen i likhet med såväl lantmäteristyrelsen som nämnda kommission, att det nuvarande förhållandet, att dessa lantmätare blott erhålla en obetydlig ersättning för kost och tidsspillan under själva resorna, numera är — oberoende av de tillfälliga kristidsförhållandena — synnerligen otillfredsställande och ägnat att ge anledning till befogade klagomål.

I den motivering för förslaget i och för sig, som handlingarna innehålla, finner jag mig kunna instämma. Jag får därför hänvisa till densamma och vill därvid särskilt betona, att, såsom lantmäterikommissionen även ifrågasatt, vissa reduktioner synas böra göras för längre tids vistelse å samma förrättningsställe och möjligen även i andra fall. Härom torde i sinom tid förslag böra infordras från vederbörande.

Att såsom kommissionen ifrågasatt låta staten ensam övertaga ifrågavarande, mycket avsevärda kostnader och samtidigt befria jordägarna från erläggandet av den nuvarande ersättningen för kost och tidsspillan kan visserligen vara ägnat att väcka betänkligheter. Men då, såsom också framhållits, en ny lantmäteritaxa inom en nära framtid torde komma att utfärdas och det väl icke kan undgås att i densamma upptaga höjda avgifter för verkställt arbete, vilka avgifter ju skola gäldas av rekvirenterna, framstår förändringen såsom en provisorisk anordning, som tillför jordägarna och huvudsakligen lantbrukarna en tillfällig lindring, av vilken de just under nuvarande tider torde vara i stort behov, och som i sin mån bidrager till att främja deras näring. Jag biträder därför kommissionens förslag i denna del och vill framhålla, att själva resekostnaderna, vilka på grund av höjda biljettpreis och skjutstaxor m. m. nu bliva högre än förr, fortfarande skola gäldas av jordägarna.

Vad det till dagtraktamentena behövlige beloppet beträffar, har lantmäteristyrelsen med utgångspunkt från 1907 års resereglemente beräknat detsamma till sammanlagt omkring 300,000 kronor. Efter det Kungl. Maj:t numera förklarat sig ämna föreskriva höjning i resereglementets traktamentsbelopp med 4 kronor för fjärde klassen, borde nämnda summa höjas med hälften eller till 450,000 kronor. Emellertid bör beaktas, att vissa reduktioner i rätten till dagtraktamente torde böra ske, såsom jag ovan framhållit. På grund härav och då det behövlige anslaget ju i varje fall måste ges förslagsanslags natur, synes högre årsbelopp än 400,000 kronor ej behöva nu beräknas i budgeten.

Dessa kostnader synas mig lämpligen böra bestridas från nionde huvudtitelns förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar, som bör undergå därav föranledd förhöjning. Jag ämnar göra hemställan därom vid behandlingen av detta anslag.

Lantmäteristyrelsen har med styrka framhållit, att det är önskvärt, att de avsedda förändringarna må inträda redan under innevarande år, så snart det låter sig göra. Lantmäterikommissionen har icke uttalat någon avvikande mening härutinnan. Även jag finner detta befogat. Jag har därför för avsikt att, därest riksdagen godkänner förändringen, förelägga Kungl. Maj:t förslag till nya bestämmelser i ämnet att tillämpas från lämplig tidpunkt under året. I händelse av sådan tillämpning komma oberäknade utgifter å ganska stora belopp att under detta år drabba nionde huvudtitelns anslag till rese- och traktamentsersättning. De torde kunna uppskattas till omkring 250,000 kronor. Jag återkommer senare i dag härtill vid behandling av anslaget till rese- och traktamentspenningar och den förstärkning i detta anslag, som bör äskas å tilläggsstat för år 1918.»

En förbättring av de praktiserande lantmätarnas ställning i nu ifrågakvarande avseende anser riksdagen synnerligen befogad. Det vill ock synas riksdagen, som om avgörande skäl tala för att i nämnda syfte en omläggning på sätt departementschefen ifrågasatt sker i den nuvarande ordningen för ersättnings utgående till bemälda befattningshavare. Det för statens övertagande av traktamentskostnaden för ifrågakvarande lantmätare för åren 1918 och 1919 beräknade erforderliga beloppet, vilket enligt vad departementschefen anfört är avsett att utgå från det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till rese- och traktamentspenningar ger icke anledning till någon riksdagens erinran, liksom ej heller vad departementschefen i övrigt i nu förevarande ämne anfört.

I anslutning till det anförda har riksdagen på sätt här nedan i punkt 2:o) omförmäles beslutat erforderlig förhöjning av ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar. Vidare har riksdagen för nämnda ändamål anvisat behöfligt belopp å tilläggsstat för år 1918 i enlighet med vad riksdagen i särskild skrivelse, nr 89, anmält.

2:o) Under punkt 123 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen dels höja ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar från 150,000 kronor med 500,000 kronor till 650,000 kronor; dels ock medgiva, att från ifrågakvarande anslag må utgå arvoden m. fl. kostnader för uppskattning av arrendavgift till kronan för jordägarandel i gruva.

Det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar höjdes av 1914 års förra riksdag

från och med år 1915 från 100,000 kronor till 150,000 kronor. Utgifterna från anslaget hava, efter avdrag för anslaget tillhörande uppbörsmedel, under nedannämnda år varit följande:

1912	kronor	151,695: 49
1913	»	157,552: 76
1914	»	170,355: 58
1915	»	178,248: 13
1916	»	171,745: 34
1917 till 1 november	»	134,268: 33

Departementschefen har ansett anslaget redan på grund av överskridande under senare år vara i behov av någon förhöjning. Detta framstode enligt hans mening som desto mer befogat i betraktande av de höjningar i biljettpriser, skjutstaxor m. m., som numera ägt rum, och vilka ej torde kunna efter slutet av nuvarande kristid alldeles försvinna.

I anslutning till vad riksdagen i punkt 1:o) anført rörande dagtraktamenten åt lantmätare skulle ifrågavarande anslag behöva höjas med 400,000 kronor. Härtill kommer, att anslaget för tillgodoseende av sina hittillsvarande ändamål på grund av höjningar i dagtraktamentsbeloppen enligt statskontorets beräkning måste höjas med 75,000 kronor. Med hänsyn jämväl till de under senare åren gjorda överskridandena torde intet vara att erinra mot den av Eders Kungl. Maj:t för år 1919 nu föreslagna höjningen från 150,000 kronor med 500,000 kronor till 650,000 kronor.

Ej heller synes någon invändning kunna göras mot det för år 1918 såsom erforderligt ansedda beloppet av 300,000 kronor. Härutinnan anmäler riksdagen sitt beslut i särskild skrivelse.

Ifrågavarande framställning avser jämväl riksdagens medgivande till att från ifrågavarande anslag må utgå arvoden m. fl. kostnader för uppskattning av arrendeavgift till kronan för jordägarandel i gruva. Häremot finner riksdagen intet vara att erinra.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* höjt ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar från 150,000 kronor med 500,000 kronor till 650,000 kronor; *dels och* medgivit, att från ifrågavarande anslag må utgå arvoden m. fl. kostnader för uppskattning av arrendeavgift till kronan för jordägarandel i gruva.

Stockholm den 6 april 1918.

Med undersätlig vörndad.